

# **Liwrun Daniel - Isqun Chunka Qanchisniyuq**

*Sapa p'unchaymanta nisqata kichariy: Ch'aqwaykuna hinallataq hukninwan hukninpa mana tupayninkunata historiapianta allin qhawariy*

Jeff Pippenger  
2024-02-23

Ñawpaq qillqapi qhipa pasajeta allinta qhawarqanki chayqa, qhawarqankim chay pasajepa qallariynin chiqaq paqariyninta, mayqinchus Early Writings nisqa libropi tarikun, chayta A. G. Daniells nisqaqa ninmi 1910 watapi “the daily” nisqamanta Hermana Whitewan rimanakusqanpi apasqanta. Paykunaqa “llulla” churaspa sayachiyta llank'arqanku: “the daily” nisqaqa Cristopa santuariopi ministrasqanta rikuchin nisqanta; chayrayku Hermana Whitepa chiqap, sut'i yanapakuynta urmachiyta munarqanku, allin qhawariyta chaskiqkunaman qusqanta, paykunachus taripay p'unchaw waqyayta willarqanku. Paykuna rurasqan “llulla”qa kaymi karqa: Hermana Whiteqa sapallan p'anqaylla sut'ita rimarqan, chayqa pacha churaymanta waqyayllam nispa. Chaytan Arthur Whiteqa kawsaynin qillqasqampi sayachiyta llank'an, hinaspataq chaymi taytanpas, Ellen Whitepa churin, hinallataq Daniellspis, chay rurasqa rimanakuywan pruebayta munarqanku.

Hinallata nisqaman hina, mana ima qillqasqa kanchu Hermana Whitewan Daniellswan rimarisqankumanta “sapa p'unchay” nisqa yachaymanta. Chay sut'ichasqa rimanakuyqa 1931 watapi rurasqa kasqanmi nisqa karqa. Sichus Hermana White 1910 watapi huk rimanakupi Daniellspa urmasqa qhawariyninta “sapa p'unchay” nisqamanta allinchasqa kasqanta qhawaykuchkanman karqa, imaraykutaq payqa, pichus Hermana White riqsichirqan tukuy sunquwan chay qhawariyninta wiñachiyta munasqanta, iskay chunka huk wata upallalla waqaychanman karqa chay allinchaymanta? Manam huk rimanakuychu karqa; huk rurasqa llullakuyllam karqa.

Tapukuy rimayta musuqyachiyqa maskarqan paypa “sapa p'unchay” nisqamanta rimayninpa contexto-ta churayta, hinaqa chayqa karqanman hina paypa pacha churaymanta amonestayninman mana ancha allin chaskisqa huk imallapas. Arthur White-taq llullaqa rik'uchirqan makinpa t'iksisqanwan, imayna 1931 watapa historiata qawarichisqanpi. Cristiano hinaqa, chay historiata sapallan willakunan karqan, historiata qhipaman tikraspa musuqmanta qillqaytaqa mana chayman yapaykuspa. Qhipa qillqapi tukuchirqanchik 1850 watamanta pasaje-wan, maymantachus Early Writings pi kaq pasajeqa hurqusqam. Chay rimayqa ñawpaqta rikurirqan 1850 watapi, Review pi, hinaspataq huk kutitawan Experience and Views sutiyuq libro pi. Kimsa kuti rikurimun Early Writings sutiyuq libro pi, ichaqa Early Writings libro-man wiñayninpi wakin tikraykuna karqan. Chaywanpas, mana ninqachu kayman hina achkha Spirit of Prophecy qillqakuna tikrasqa kashan nispa, wakinkuna ruwasqankuman hina paypa llamkayninta mana allinchaspa urmachiyta munasqankupi.

“Apunchikqa qawachiwachkarqan 1843 watapi lurasqa tablata paypa makin kamachisqan kasqanta, hinaspa mana ima partellampas tikrasqa kananpaqchu; yupaykunapas pay munasqan

hinan karqan. Paypa makinqa wakin yupaykunapi huk pantasqata hawanpi karqan hinaspa pakarqan, chay hina mana pipas qawayta atirqanchu, kamaykama paypa makinqa chinkachisqa karqan.”

“Chaymantanmi rikarirqani ‘Sapa Punchawpaq’ nisqaman hina, ‘sacrificio’ simita runapa yachaynin yapasqanta, hinaspa chayqa qillqasqa textoman mana pertenesqanta; hinaspa Señorqa chiqap qhawariyta qorqan juicio pacha waqyayta willaqkunaman. Hukllachasqa kasqankupi, 1844 watamanta ñawpaqta, yaqallañam llapankum ‘Sapa Punchawpaq’ nisqap chiqap qhawariyninpi hukllachasqa karqanku; ichaqa 1844 watamanta qayllamanta, pantaypi, huk qhawariykuna chaskisqa karqan, hinaspa tutayaywan pantaypas qatinqin karqan.” Review and Herald, November 1, 1850.

Kay qillqaqaqa ñawpaqtaqa 1849 watapi *\*The Present Truth\** sutiyuq rurasqapi karqa, ichaqa 1850 watapi noviembre killapi *\*Review and Herald\** nisqapi imprimirqa. Ñawpaq manuscritopiqa Panay White sut’inmanta nirqanmi, payqa qillqashan askha imakunata, chaykunatan Señorqa chayraq qhawachisqa karqan; hinaspa tukuy articlota ñawirispaga rikunki imaymana yachachikuykunashaypi rimarisqa kasqanta. Chaykunamantaqa yaqa iskay chunka imaymana yuyaykunatan payman qhawachirqaku. Kaypi nisqaqa kaymi: ñawpaq articlopiga “sapa p’unchay” nisqapa yachachikuyninwan, “pacha churay” nisqapa yachachikuyninwanqa iskay sapaq revelacionkuna karqaku, chay imakunata payman qhawachisqa kasqanmantam.

Ñawpaq qillqasqa manuscritopi paykunaqa sapaq párrafokunapi reqsisqa karqanku. Chay pasajeta Experience and Views nisqapi yapamanta imprimispaga, editor-kunaqa chay párrafota, maypichus Hermana White “the daily” nisqamanta pionero-kunapa qhawariyninta sayachin, qatiq párrafowan huñurqanku, mayqinchus pacha churaymanta amichan. Ñawpaq qillqasqata leespaqa, reparaychik, wakin yachaykunapi énfasis churakusqanta Hatun Qillqakunawan. Chay párrafopi, maypichus payqa “the daily” nisqamanta pionero-kunapa qhawariyninta allinchaspa qhawachin, Daily simita Hatun Qillqawan qillqan; hinaspa qatiq párrafopi Time simita Hatun Qillqawan qillqan. Chayhinapin iskaynin yachaykunapuramanta, payman rikuchisqa kasqankumanta, sut’inchayta directo señalaspa churakun.

“Ayqa wawqikuna, panikuna,”

“Munani qonqaylla qankunaman qusani imatachus Señorqa chayraq visiónpi rikuchiwasharqanmanmanta. Rikuchisqa karqani Jesuspa sumaq kayninta, hinallataq angelkunaqa huknin hukninwan munakuyta hayk’aqta munasqankuta. Angelqa nirqan—¿manachu qhawankichis munakuyninkuta?—chayta qatipaychis. Chay hinallataq Diospa llaqtanqa huknin hukninwan munakunan. Aswan allinmi huchachayqa qikiykipaq urmay, ama wawqeykipaqchu. Rikurqani chay mensaje ‘kapuqniykichista rantikuychis, limosnataq qoychis’ nisqa, wakinkunapaq mana qanchariyninpi sut’ita qusqa kasqanta; Salvadorninchispa siminkunapa chiqaq yuyaynin mana sut’ita rikuchisqa kasqanta. Rikurqani rantikuyqa manam llank’ayta atispa kikinkuta qispichikuyta atiqkunaman qonapaqchu kasqanta; aswanqa cheqaqta mast’arichinapaq kasqanta. Hucham llank’ayta atiqkunata qillqaypi kawsachiy hinallataq sonqochay. Wakinkunaqa llapa tantanakuykunaman hamunankupaq kallpachasqa karqanku; mana Diosta hatunchanankupaqchu, aswanqa

‘t’antatawan challwata’ rayku. Chay hina runakunaqa aswan allinmi wasinkupi makinkuwan llank’ankuyman karqan, ‘allin kaqta,’ ayllunkupa pisiyninkuta hunt’achinankupaq, hinallataq imallatapas kapunankupaq kay sumaq kunan pacha cheqaqpa causanta yanapanankupaq.”

Wakin runakunaqa, rikurqani, mana allin ruwasqankuta unqusqakunapa hampisqa kananpaq mañakuspa mana ñiñkunapa ñawpaqenpi. Sichus ñoqanchik ukhupi pipas unqusqa kachkan, hinaspa iglesiapi ancianokunata qayachin paymanta mañakunanpaq, Santiago 5:14, 15 nisqanman hina, Jesuspa ejemplonta qatipakusunchik. Payqa mana ñiñkunata wasimanta hurqusqan qhepaman, chaymanta unqusqata hampirqan; chayrayku ñoqanchikpas mask’asunchik t’aqasqa kayta mana ñiyniyuqkunapa mana ñiynimanta, ñoqanchik ukhupi unqusqakunamanta mañakuspa.

“Chaymantanmi kutichiwqarqani pacha-man, maypichus Jesús sapanpi discípulonkunata pusarqan hanaq cuarto-man, hinaspataq ñawpaqta chakinkunata mayllarqan, chaymantaq pakisqa t’antata mikhuqta qorqan, pakisqa cuerponta rikuchinanpaq, hinaspa uva wayuqumanta upyanata yawarnin jich’asqanta rikuchinanpaq. Rikurqanitaq llapankuna allinta entiendespa purinanku, hinaspa kaykunapi Jesúsqa ejemplonta qatirquna kananku; chay ordenanzakunata ruwaspaqa, mana ñiñkunamanta aswan t’aqasqa hina kananpaq tukuy atisqankuman hina.”

Chaymantaqa qhawachisqa kani, qanchis qhipa ñakaykunam warqosqa kanqa, Jesús Santuario-manta llusqisqanmanta qhipaman. Angelqa nirqan—Diospa chaymanta Corderopa phiñakuyninmi mana alli runakunapa chinkachisqanta utaq wañuyninta apamun. Diospa siminrayku santo runakuna kallpasapa mancharikuyapaqmi kanqaku, un estandartekunayuyq ejército hina; ichaqa chay p’unchayqa manam qelqasqa juicio ta ruwanqakuchu. Juiciopa hunt’asqanqa waranqa watakunapa tukukuyninpi kanqa.

“Ch’uyanchiskakuna mana wañuq kayman tikrasqaña kaptinku, hinaspa huñunakuypi wicharichisqa kaspas, arpankuta, coronankuta, hukkunatapas chaskispa, Llaqtapaq Santo Siudadman yaykuspa, Jesúswan santoskunapas juzgapi tiyanakunku. Libroka kicharisqa kanku, kawsay libro hinaspa wañuy libro; kawsay libroqa santoskunapa allin rurayninkunata hap’in, wañuy librotaq mana allin runakunapa millay rurayninkunata hap’in. Kay libroka Estatuto librowan, Bibliatawan, tupachisqa karqan, chayman hina paykuna juzgasqa karqanku. Santoskunapa Jesúswan huk sonqolla kashaspa, mana allin wañusqakunapaq juzgayninkuta rimanku. Qhawariychik! nispas angelqa nirqa, santoskunam juzgapi tiyanakunku, Jesúswan huk sonqolla, hinaspa sapa mana allin runaman, aychapi kawsasqanpi rurasqanman hina tupachinku, hinaspa sutinkunapaq ñawpaqman qillqasqa kachkan imatachus chaskinqaku juzgaynin hunt’asqa kaptin. Kaytam rikarqani santoskunapa Jesúswan rurasqanta, Santo Siudadpi, kay pachaman uraykamuptinraq, 1000 watakunata purichkaptin. Chaymanta 1000 watakunapa tukukuyninpi, Jesús, angelkuna, hinaspa llapa santoskunan paywan kuska, Santo Siudadmanta llusqinku; paykuna kuska kay pachaman uraykamuchkaptin, mana allin wañusqakuna kawsarichisqa kanku; chaymanta ‘payta t’uqsirqanku’ nisqa qhari runakunapas kawsarichisqa kaspas, karumanta payta qhawanqaku llapa k’anchayninpi, angelkuna hinaspa santoskunapas paywan kuska, hinaspa payrayku waqanqaku. Makinkunapi, chakinkunapi clavu señalkunata qhawanqaku, hinaspa lardonman lanzawan t’uqsisqa kasqan chiqanta. Chay

clavu hinaspa lanza señaalkunaqa chay p'unchaypi paypa k'anchayninmi kanqa. 1000 watakunapa tukukuyninpin Jesús Olivos Urqu patapi sayan, hinaspa urquqa iskayman rakikun, hinaspa hatun pampaman tukukun; chay pachapi ayqeckunaqa chayraq kawsarichisqa mana allin runakunan. Chaymantataq Santo Siudadqa uraykamun hinaspa pampapi tiyan.”

Chaymiqa Satanásqa wañusqamanta kawsarichisqa mana allin runakunamanmi paypa espiritunta hunt'achin. Payqa llullakuspa ninku Llaqtapi kaq ejercitun pisillam kasqanta, paypa ejercitunqa achkam kasqanta, hinaspataq santoskunata atipayta hinaspa Llaqtata hap'iyta atinqankuta. Satanás ejercitunta huñuspa kallpachashaqtin, santoskunan Llaqtapi kasharqanku, Diospa Paraíso kusi sumaq kayninta hinallataq k'anchayninta qhawashaspa. Jesusqa paykunapa ñawpaqninpin karqa, pusashaspa. Chaylla ratopi munay Salvadorqa hukllapi ñuqaykumanta chinkarqan; ichaqa manam unaychu, munay siminta uyarirqayku, nispá: “Hamuychik, Taytaya bendecisqan kaqkuna, kay pachapa qallariyninmanta qankunapaq wakichisqa reinota herenciata hap'iychik.” Jesuspa muyuriyninmanmi huñukurqayku, hinaspataq pay Llaqtapa punkunkunata wichq'asqan hinalla, ñakasqa simi mana allin runakunapaq willakusqa karqan. Punkukuna wichq'asqanñam karqa. Chaymantataq santoskunqa raprankunawan apakuspa Llaqtapa perqapa patanman wicharirqanku. Jesuspas paykunawanmi karqa; coronanqa ancha k'anchayniyuq, ancha hatun gloriawanmi rikurirqá. Chayqa huk coronapi ukhupi huk coronam karqa, qanchis yupayniyuq. Santoskunapa coronankunaqa aswan ch'uya qoriwan rurasqa karqanku, ch'askakunawan sumaqchasqa. Uyakunapas gloriawanmi k'ancharirqanku, Jesuspa chiqap rikchayninpi kashaqtinkurayku; hinaspataq hatarispanku, llapankutaq kuskalla Llaqtapa patanman kuyuriptinku, ñoqaqa chay qhawawanwanmi anchata kusikuywan junt'asqa karqani.

Chaymi mana allinkunam riqsirqanku imatachá chinkachirqanku; hinaspa Diosmanta nina paykunapa hawanman samasqa karqan, hinaspa tukuchirqan. Kayqa taripakuypa ruraynin karqan. Chaymanta mana allinkuna chaskirqanku imaynachus santokuna Jesuswan hukllachasqa paykunaman tupuypa quyuq karqanku chay 1000 watakuna ukhupi hina. Chay kikin Diosmanta nina, mana allinkunata tukuchiqqa, tukuy kay pachatachu picharqan. P'akisqa, llikisqa urqukuna sinchi ruphaywan challwiykuspa chullurirqanku, wayra pacha hinallataq, hinaspa llapa q'upa q'upa q'achupa hina kaqkunapas tukuchisqa karqanku. Chaymanta herenciayku ñawpaqniykupi kicharirqan, hatun k'anchayniyuq, sumaq, hinaspa musuqchasqa tukuy pachata herenciayku hina chaskirqayku. Llapanchik hatun kunkawan qaparirqanchik: ¡Gloria, Aleluya!

“Noqapas rikurirqani pastorkunapas tapukuyta kasqankuta, pikunapi confianza hap'iyta atinankumanta razonta charqanku chaykunata, llapa mensajekunapi kashaqkunata, kunan pacha cheqaq yachachiykunapipas sinchita sayaqkunata, manaraq ima musuq ancha importanciayup punto-ta mañakuyta qallarinkukama, Bibliamanta hark'achisqa kasqanta yuyankuman chayta. Chaymanta pastorkuna tukuy hinantinpi hunt'asqa hukllachasqa kanqaku, pastor-kunapa hukllachasqa kaynintataq iglesiapis musyanqa. Rikurirqani chayna puriyqa llakikuywan rakisqakuykunata hark'anman kasqanta; hinaptinga mana ima peligropas kanmanchu chanin oveja qhatata rakinankupaq, ovejakunataq ch'eqerichisqa kanankupaq, mana michiqniyuq.”

“23 ñiqin septiembre killapi, Señorqa ricuchiwasharqan payqa makinta iskay kutita mast’arispallaqtanpa puchuqninkunata kutichimunapq, hinaspataq kay huñunakuy pachapi ruwasqakuna astawan kallpachakunan kasqanta. Ch’iqichisqa kay pachapi Israelqa maqasqa, llik’isqa karqan; ichaqa kunan huñunakuy pachapi Diosqa llaqtanta hampinqa, watanqataq. Ch’iqichisqa kay pachapi, cheqaq kayta mast’arimunapq ruwasqakunaqa ancha pisillataqsi allinta rurayta atirqanku, pisillataqsi utaq mana imatapas hunt’arqanku; ichaqa huñunakuy pachapi, Dios paypa makinta churaptin llaqtanta huñunapq, cheqaq kayta mast’arimunapq ruwasqakunaqa munasqanman hina rurayninkuta hunt’anqaku. Llapa runakunaqa huk sonqolla, kallpasapaqtaq kay llamk’aypi kanan. Rikarqani, kunan kay huñunakuy pachapi imayna purinanchispaq ejemplokunata maskhaspa pipas ch’iqichisqa pacha-man kutirikunantaqa p’enqaymi kasqanta; imaraykuchus Dios kunan ñawpaqman hina sapallanraq noqanchispaq ruwanman chayqa, Israelqa hayk’aqpas manam huñusqachu kanman karqan. Cheqaq kayqa huk qillqasqa papilpi wiñachisqa kananmi, imaynan willakusqa kasqanmantaqa chayllataqmi ancha necesario.”

“Señorqa rikuchiwaraqmi 1843 watapa cuadroqa paypa makinwan kamachisqa kasqanta, hinaspa manam ima partellampas hukmannyachisqa kananpaqchu; yupaykunaqa imayna pay munasqan hina kasqanta. Makinpas wakin yupaykunapi huk pantasqata hawanpi karqa, chaymi mana pipas rikuyta atirqachu, makin apeqkama.”

“Chaymantaqa rikurqani ‘Sapa Punchaw’ nisqawan tupaqtin, ‘sacrificio’ simiqa runapa yachayninmanta yapasqa kasqanta, hinaspataq mana qillqasqa textoman pertenecisqanta; Señor-tataq allin qhawariyta qorqan taripay p’unchaw willakuyninta qaparirqankuman. Hukllachasqa kay karqan, 1844 watamanta ñawpaqta, casi llapanku ‘Sapa Punchaw’ nisqapa allin qhawariyninpi hukllachasqa karqanku; ichaqa 1844 watamanta pacha, ch’usaqyayninpi, huk qhawariykuna chaskisqa karqan, hinaspataq tutayaywan ch’usaqyaynin qatirqan.

“Señorqa qawachiwarkanin pacha mana 1844 watamanta pacha pruebaychu kasqanta, hinallataq pachaqa manañam hayk’aqpas yapamanta prueba kanqachu.

“Chaymi qhawachisqa karqani wakinkunaman, mayqinkunachus hatun pantasqapi kashanku, santo-kunaqa manaraqmi Riyu Jerusalénman rinankupaq kashanku, Señor hamunankama, nispa, hukkunapas. Chay hina yuyayqa wakichisqa kashan yuyaytawan sonqotaqa Diospa kunan rurayninmanta anchuchinapq, kinsa kaq angelpa willakuynin uraypi; imaraykuchus sichus Jerusalénman rinanchikpaq kanman chayqa, chaymanmi yuyayninchikqa naturalmente rinqa, imaymananpi yanapayninchikkunapas huk ruraqkunapq mana qusqachu kanqa, santo-kunata Jerusalénman chayanankupaq. Rikurqanim taq chayrayku saqisqa kasqankuta kay hatun pantasqaman yaykunankupaq, imaraykuchus mana willakuspa saqisqankurayku pantayninkunata, achka watakuna ñawpaqmantapacha maypichus kasqankuta.” Review and Herald, November 1, 1850.

Kay qillqapi qallarín kay simikuna nisqawan: “Munani qankunaman huk pisi siq’ita qunayta imakunatam Señor qhipa p’unchaykunapi ricuchiwasharqan visionpi chaymanta.” Askha temiokuna qawarichisqa karqan, payqa mana huñurqanchu chay párrafota “sapa p’unchay” nisqamanta rimashaqta, qatiq párrafowan. Chayqa qhipamanta editor-kuna ruwarqanku, maypichus churarqanku chay pasajeta Experience and Views nisqapi, hinaspataq Early Writings nisqapipis.

Experience and Views nisqapi, editor-kuna saqerqanku ñawpaq pusaq párrafokunata, hinaspa huñurqanku chay párrafokunata maykunachus rimarqanku payman qawarichisqamanta “sapa p’unchay” nisqatawan, hinaspa pacha churaymanta. Experience and Views nisqa qillqa rikhurirqa 1851 watapi, chaymanta Early Writings nisqapas rikhurirqa 1882 watapi.

Qallari Qillqakunaqa, anchaqa, \*Experience and Views\* nisqapi rikurisqa tawa párrafokunallataq karqan, ichaqa huk hatun mana inisqa t’aqaqwan. \*Experience and Views\* nisqapiqa, pacha churaymanta rimachiq huk sapa simi párrafoqa, ñawpaq párrafowan hukllachasqa karqan, chaymantaqa “the daily” nisqamanta rimarqan. Chaymanta, pacha churaymanta rimachiq párrafopa qhepanta qallariylla puriq párrafoqa yapasqa karqan. \*Early Writings\* nisqapiqa, \*Experience and Views\* nisqapi huk huk pasajemanta hamuq huk párrafoqa, kunanqa iskayninta rimachiq párrafopa chawpinpi churakusqa karqan, “the daily” nisqamanta hinallataq pacha churaymantapas; chayqa ñawpaqtaqa qatikurqa huk párrafowan, imarayku pantasqa kasqa ñawpa Jerusalénman peregrinaciónkunata ruwanapaq sut’inchachiq.

Experience and Views nisq’amanta huk p’anqapi hurqusqaña párrafota, chaymanta Early Writings nisqap ch’akata qillqasqañman churakusqaña, 1844 watamanta pacha qallarisqa “sapa p’unchay” nisqamanta pantaytaqa astawan yaparqa. Chay párrafoqa mana Sister White-pa qhawayninqa willakuyninpa ñawpaq qillqasqañpi kasqachu.

“Señorqa qawachiwarkanmi kimsakaj angelpa willakuyninpa rina kasqanta, willakusqa kasqantataq Señorpa chinkasqa wawakunaman, hinaspaqa mana pacha nisqapi wataykusqa kananpaqchu; imaraykuchus pachaqa manañam huk kutipas pruebayqa kanqachu. Qawarirqanim wakinkunaqa llulla kusikuyta jap’iykachasqankuta pacha willakuymanta; kimsakaj angelpa willakuyninpa pachamanta aswan kallpasapa kasqanta. Qawarirqanim kay willakuyninpa kikinpa tiyanan qhatuyninpi sayayta atin, hinaspaqa mana pachatachu munan kallpachisqa kananpaq, hinaspaqa hatun atiywan rinqa, llamk’ayninta ruwanqa, hinaspaqa chanin kaypi pisi tiempollapi tukuchisqa kanqa.” Experience and Views, 48.

Pusaq tawa chunka pusaqniyuq p’anqamanta Experience and Views nisqapi kaq párrafoqa, Early Writings nisqapi párrafomanta qipaman yapasqa karqan, iskay sapaq párrafokunata huñuspa huklla párrafo rurasqamanta; chaymi pacha churaymanta sinchita qhawarichirqa, chayqa ñawpaq willakuypi manam karqanchu.

1931 watapi, Jerusalén llaqtapa runakunata kamachiq machu qharikuna huk willakuyta rurasqaku; chaypi nirqaku Daniellsqa 1910 watapi Hermana White-ta tapurqañman. Daniells qosqa qillqasqa testimonio pipas 1843 watapa chart-manta rimarin, hinaspa ninmi chart-pi mana kaq santuario-man rikuchisqanta, Hermana White-ta tapushaspa. Sipasman hina, paywan kachkarqa Early Writings libroqa; chaymanta payta tapuspa imatachus niyta munasqañmanta, hinaspa paypa kutichisqankunaman hina, huklla yuyaymanmi chayarqa: Early Writings ukupi “sapa p’unchaw” nisqamanta ñawpaq pionerokunapa qhawariyninta sayachiq pasajekaqa, cheqaqtapuni pacha churaymanta waqyay kasqanta. Rurasqa tapuyman iskay chunka huk watakuna qhepaman, hinaspa tapusqa kasqanku nisqa runakunapa wañusqañmanta soqta chunka suqta watakuna qhepaman, Daniellsqa chay testimoniotam kimsa kaq miraypa historianniman churaykun.

F. C. Gilbertqa hebreo simita yachaqmi karqan, hinaspataq manan “sapa p’unchaw” nisqap allin qhawariyninta Paganismokasqa nisqallamanta yanaparqanichu, ñawpaq puriqkuna hinaspa Ellen White chayta nisqankurayku. Aswanpas, chayta hark’arqanmi Daniel profetapa llamk’achisqan hebreo qillqapa allin unanchasqanman hina. Chay pacha ukhuppi payqa Adventista hebreo simi yachaqkuna ukhupi reqsisqa umalliqmi karqan. Daniellswan Prescottwan “sapa p’unchaw” nisqamanta allinta ñit’ispa apaq rimanakuyqa aswan hatunyaptin, Gilbertqa huk reqsisqa yachaqkunamanta hukmi karqan, ñawpaq puriqkunapa sayayninta amach’aspa sayaq. Payqa 1910 watapa junio killapa 8 p’unchawninpi Ellen Whitewan huk rimay tinkuyta ruwarqan, hinaspataq qhipaman qillqarqan ima nisqankuta paywan Sister Whitewan rimanakusqankuta. Daniellspa testimoniunqa F. C. Gilbertpa testimoniunwan tukuy hinantinpi chiqnikusqapuni.

Manuscript Releases nisq’a iskay chunka kaq volumenpi, chunka qanchisniyuq p’anqamanta iskay chunka iskayniyuq p’anqakama, Hermana Whiteqa Daniellspa hinallataq Prescottpa “sapa p’unchaw” nisqamanta sayayninta rimarimun. F. C. Gilbertpa willakuyninpi, Ellen Whitewan rimanakusqanmantam tarinki chay rimaykunaqa, Manuscript Releasesmanta pasajempi Hermana White kikin nisqanwanqa yaqapas kikillanmi. Chayrayku, achka watakunaq unayñinpi, Manuscript Releases manaraq rikhurichisqa hinaspa llusichisqa kaptin, mana karqachu ima allin sut’i, Diosmanta hamuq testimoniupis Daniellspa nisqanta chinkachinapaq utaq sayachinapaq, chay tinkuypi Hermana Whitewan rimarisqanmanta nisqanpaq. Aswan ancha importanteqa, mana karqachu Diosmanta hamuq ima qhawaychasqapas paypa “sapa p’unchaw” nisqamanta pantasqa qhawariyninta yanapananpaq. Aswanraq ancha importanteqa, kunanqa Manuscript Releases kasqankutaqa tarikunña chaypas—manaraqmi kachkanchu Diosmanta hamuq qhawaychasqa paypa “sapa p’unchaw” nisqamanta pantasqa qhawariyninpaq!

Chaymantaqa kunan p’unchawpi, Laodicea Adventismo yachachin, Panay White mana ima takyachisqa kasqanta “sapa p’unchaypaq” nisqamanta, mana chaylla “pruebapa tapukuynin” kasqanmanta, hinaspa kay yachaymanta “upallalla qhepakuychis” nisqamantaqa. Kunan p’unchawpi ima hukmanyarqaña, chay hukmanyarqaqa kaymi: “sapa p’unchaypaq” nisqap cheqaq takyachisqanqa kunanqa Diospa llaqtan ukhupi aswan pisilla yuyayniyuqkunapa yuyayninña kachkan. 1910 watapi, aswan pisilla yuyayqa karqan Conradiq yuyaynin, chaytan Daniellswan Prescottwan kallpachasharqanku, aswan achka yuyaytaq pionerokunapa takyachisqan karqan.

Kay qatiqa F. C. Gilbertpa willakuyninmi, Panin Whitewan rimanakusqanmantapacha, Manuscript Releases nisqawan tupachisqa kananpaq; chayqa hunt’asqallanta churakusqa kay The Book of Daniel nisqa qillqakuna qatinqin ochenta hukniyuq kaq artículo nisqapi.

“Daniellswan Prescottwanpas... manam llank’aypi ñawpaq kaq wawqekunaman imatapas nispa rimarinankupaq mana ima oportunidadpas qorqankuchu.... Daniells kaypi karqa rikuwananpaq, ichaqa mana payta rikurqanichu.... Manam ima imamantapas paywan rimayta munarqanichu. Chay ‘sapa p’unchaymanta’ paykuna ruwachkashankumantaqa, manam imapas kanchu chaypi.... Washingtonpi kaspaymi rikurqa imapas yuyayninkuta hina wisq’achisqa kasqanta, hinaspataq manam atirqanichu paykunaman chayayta. Manam imatapas ruwananchischu kay ‘sapa p’unchay’ nisqa yachachiywanqa... Yacharqanimm paykuna willakuyniypa contranpi llank’ankumanta, chaymantataq runakunaqa mana yuyankumanchu

willakuyniypi imapas kasqanta. Qelqarqanimi payman hinaspa willarqanimi payqa kikinta rikuchishasqanta General Conferenciapa presidenten kananpaq mana allin kasqanta.... manam presidencia ta waqaychananpaq runachu.”

“Sichus kay ‘sapa p’unchaymanta’ kay willakuy huk pruebayuq willakuqman hina kaptinqa, Señorqa qawachiwachwan karqan. Kay runakunaqa manam kay imapi qallariymanta tukukuyninta qawankuchu....Lliw sonqoywanmi mana munani mayqenninkutapas qawayta, kay llamkaypi hap’ipakusqakunata.”

“Diosmanta quspi qawariyqa chaymi karqan ñoqaman qosqa: Hermano Daniellsqa unayñan Presidenciapi sayarqan.... hinaspataq niwarqanku amaña paywan ima kaykunamanta rimayta mast’ariynachu. Manan Daniells-taqa kay asuntomanta rikurqaymanchu, nitaq huk simillatapas paywan rimaymanchu. Paykunaqa ñuqata mañawarqanku huk entrevista qowayta payman, ichaqa manan munarqanichu.... Niwarqanku ñuqanchik runakunata willanaypaq ama imatapas ruwanankupaqchu kay yachachiyta paykuna yachachishanku chaywan.... Señor-mi hark’awarqan uyariyta chayta. Ñam rimarqaniña mana ni huk ch’illkallatapas chaypi confianzayuq kaniychu nispas.... Lliw kay ruwasqankuqa supaypa huk yuyaychakusqanmi.” F. C. Gilbertpa willakuynin, Ellen White payman qorqan huk entrevistamanta, junio 8, 1910.

Kay yachachiyta qhipa qillqapiqa qatiykusunchik.

“Ukhampiqman rikch’akuqta qhawariq, llaqa runakunapa sonqonkuta ñawinchariq, hatun k’anchayta chaskiqkunamanta nin: ‘Manam llaqisqaschu, manam mancharisqaschu, allin kawsayninkupa, espiritunkupa kasqanrayku.’ ‘Ari, paykunaqa kikinkupa ñanninkutam akllakurqanku, alma-nkutaq millay ruwayninkupi kusikurqan. Noqapas pantasqa yuyayninkutam akllasaq, manchakuyninkutataq paykunaman apamushaq; qayasqaypiqa manam pipas kutichirqanchu; rimasqaypiqa manam uyariqkuchu: aswanpas ñawpaq ñawiykupi mana allintam ruwarqanku, mana kusiysaypi kaqtataq akllakurqanku.’ ‘Diosqa sinchi pantachiytam paykunaman kachamunqa, llullakuyta creenankupaq,’ cheqaq kayman munakuyniyoq mana kasqankurayku, salvasqa kanankupaq, ‘ichaqa mana chanin kaypi kusikusqankurayku.’ Isaías 66:3, 4; 2 Tesalonicenses 2:11, 10, 12.”

Yachachiq hanaq pachapi kasqa tapurqa: ‘¿Ima aswan kallpayoq llullakuytan yuyayta pantachinman, allin cimentopi hatarichkanki nispas rikch’akuyniykiwan, hinaspa Diosqa rurasqaykikunata chaskin nispas, chiqaqpim ichaqa achka imakunata kay pachapa kamachikuyninman hina rurashanki, hinaspa Jehovápa contranpi huchallikushanki? ¡Ay!, hatun engañom chayqa, munay pantachiy, yuyaykunata apaykachaqa, runakuna huk kuti cheqaqta reqsisqankumanta qhipaman, Diosta yupaychaypa rikchayninta paypa espiritunmanta hinaspa kallpanmanta pantasqa hap’inqaku chayqa; imaynan qhapaq kasqankuta, imaynakunawanpas yapasqa kasqankuta, mana imatapas pishisqankuta yuyanku, chaymanta chiqaqpim llapan imapipas pisiq kasqanku.’

“Diosqa mana cambiakunchu paypa cheqaq kamachinkunata mana qhelliyoqta p’achankuta waqaychaqninman. Ichaqa achkakuna waqachkanku: ‘Thak kaywan amachakuywanmi kashanchik’, chaykamataq usqhaylla chinkachiy hamushan paykunaman. Manaraq tukuy sonqonkuwan allin arrepientekuy kanman, manaraq runakuna sonqonkuta pisiyman



uraykuchispa huchankuta willakuspa, hinallataq cheqaqta chaskispa imayna Jesúspi kashan hina, mana hayk'aqpas hanaq pachaman yaykunkachu. Maypachachus llaqtanchik ukhupi pichayqa ruwakapunqa, chayqa manañam samayllapi tiyasaqñachu, qapaq kasqanchikta, achka imayuq kasqanchikta alabakuspa, imatapas mana muchusqanchikta nispa.

“¿Pitaq cheqaqtapuni niyman: ‘Qoriyku ninapi pruebashqanmi; p'achaykukunapas kay pachawan mana qellichasqachu?’” Rikurqani Yachachiyniykuta sutillamanta justicia nisqapa p'achankunaman señalasqanta. Chaykunata qechuspataq, uranpi kaq qellichakuyninta qawachirqan. Hinaspan niwarqan: ‘¿Manachu rikunki imaynatas paykuna hatun-tukuspa qellichakuyninkuta, hinaspa millay kasqankuta pakasqanku? “¿Imaynataq cheqap sonqoyuq llaqta huk warmi qharikunawan puriqman tukurqan!” Taytaya wasinqa rantikuy wasimanmi tukusqa, huk cheqamanmi, maymantachus divina kayninpas, k'anchayninpas ripusqa. Chayraykun pisi kallpayuq kay kan, kallpapas mana kanchu.”

“Mana karanqa, kunan p'itiykusqa kikin kutiripakusqanwan levadurayakusqa iglesiaqa, arrepentekunman hinaspa tikrakunmanchu, chayqa kikin ruwasqanpa rurunta mikhunqa, kikinmanta millakunan kama. Millayta hark'aspa allinta akllakusqanpi, llaqa humilde kaywan Diosta mask'asqanpi hinaspa Cristo pi alto llamkasqanman chayasqanpi, wiñay cheqap kaypa plataformanpi sayaspa hinaspa fe wan paypaq wakichisqa aypaykunata hap'ikuspa, payqa hampisqa kanqa. Hinaptinga rikuringa Dios qosqan sencillo kayninwan hinaspa ch'uyanchasqa kayninwan, kay pachapa watasqa kaqkunamanta t'aqasqa, cheqap kay payta cheqaqtapuni libre ruwasqanta qhawachispa. Chaymantaqa miembrosninkuna cheqaqtapuni Diospa akllasqankuna kanqaku, paypa representantekuna.” Testimonios, tomo 8, 249, 250.